

ПРАВИТЕЛЬСТВЭ ТЕЛЕГРАММЭХЭР

Льытэныгъэ зыфэсшырэ Аслъан Кытэ ыкьор!

Хэгъэгум цухъумако и Мафэ фэшI сыпфэгущо!

Тихэгъэгум итарихъ илIы-хъужь нэклубгъохэм, дзэ-клолхэу, офицерхэу Родинэм ишхъафитыныгъэ къэзыгъэгъунагъэхэм ялIэужыбэмэ тарэгущо.

Урысые дзэклолхэм яшэн-хэбзэшIхэр лызыгъэкIуатэхэу Утэшыгъэ КIуачIэхэм къулыкъу ащызыхъыхэрэм, Урысыем илIэпкъ фэдэхэм якъэухъумэн зипшэрылхэм непэ ящитхэу тIо.

Гъэхъагъэхэр пшIынхэу, цы-лIкIэ-псэукIэ дэгъу уилэнэу, шIоу цыIэр зэкIэ кыбдэхъунэу сыпфэлъаIо.

В. ПУТИН

Льытэныгъэ зыфэсшырэ Аслъан Кытэ ыкьор!

Хэгъэгум цухъумако и Мафэ фэшI сыпфэгущо.

Урысыем идзэклолхэу Родинэм пае зицIэныгъэ зытыгъэхэм ялIэужыбэмэ лыытэныгъэишо зэрафэтишIырым итамыгъэу цыт мы мэфэ-кIыр. Хэгъэгум шIулъэгъуныгъэишо зэрэфыраIагъэмкIэ ахэр цысэтехыпIэу цытых.

ТицIыфхэм ярэхъатныгъэ непэ къэзыухъумэхэрэм мыщ фэдэ мафэм ящитхэу тIо.

Джырэ Урысыем ыпашхъэ пшIэрылгъыбэ ит. Ау анахъэу тынаIэ сыдигъуи зытедгъэ-тырэр къэралыгъом зыкIи-ухъумэжынымыкIэ кIуачIэу иIэм хэдгъэхъоныр, Дзэмрэ Флотымрэ IэпыIэгъу ядгъэгъотыныр ары.

Псауныгъэ пытэ уилэнэу, Хэгъэгум пае гъэхъэгъаIэхэр пшIынэу сыпфэлъаIо.

Д. МЕДВЕДЕВ

Шуагъэу къатырэр макIэ

Наркотикхэм апэшIуеклогъэнымкIэ комиссиеу АР-м щызэхашагъэм тыгъуасэ зэхэсыгъо илагъ. Ащ тхьамэтагъор щызэрихъагъ АР-м и Лышхъэу ТхьакIуцынэ Аслъан.

Наркотикхэр зыгъэфедэхэрэм ыкIи кIорэ Iофтхьабзэхэм язэхэщэн фэгъэхьы-хэбзэнчъэу зыгъэеклогъэрэм апэшIуе-гъэ республикэ целевой программэр

ТхьакIуцынэ Аслъан иIофшIэгъу зэIукIэгъухэр

— Унэ-коммунальнэ лъэныкъом иIофыгъохэм язэшIохын къэралыгъо хабзэм икIулыкъухэм яIофшIэнкIэ апшIэрэ мэхъанэ зилэ Iофыгъоу цытын фае. Ар Iофыгъо кызырэыкIоп ыкIи екIоллэклэ тэрэз ищыкIагъэу цыт, — кыIуагъ ТхьакIуцынэ Аслъан.

Адыгеим и Лышхъэ ыналэ зыты-ригъэтыгъэхэм ащыщ коммунальнэ тынхэм лъапсэ имыIэу ахагъахэ зэрэмыхъуцтыр ыкIи а къулыкъум ипа-щэ пшIэрылгъы фишIыгъ унэ-коммуналь-нэ хъызмэтым ыльэныкъокIэ уасэхэм ягъээфэн зэрэклорэм лыплъэнэу.

ТхьакIуцынэ Аслъан заом, IофшIэ-ным, Утэшыгъэ КIуачIэхэм ыкIи хэбзэ-ухъумэкIо къулыкъухэм яветеранхэм (пенсонерхэм) я Обществэннэ органи-зации итхьаматэу Къоджэ Аслъанрэ ащ игуадзэу Леонид Рудякрэ залокIэм, ветеран организациехэм яIофшIэн епхыгъэ Iофыгъохэм атегушылагъэх. Ветеранхэм я Совет ипащэхэр кIэлъэлу-

Адыгэ Республикэм и Лы-шхъэу ТхьакIуцынэ Аслъан Адыгэ Республикэм уасэхэм якъэралыгъо гъэнэфэнкIэ и ГъэлорышIапIэ ипащэу Хъэпэе Азэмат зылокIэм цыфхэм унэ-коммунальнэ фэлэ-фашIэхэм-кIэ атырэр зыфэдизым, джы-рэкIэ щылэ уасэхэм япхыгъэ Iофыгъохэм атегушылагъэх.

гъэх Советскэ-фин ыкIи Хэгъэгум зео-шхом ахэлэжыагъэу Щытхъум иорде-нищ кызыфагъэшIошэгъэ, къуаджэу Лъэустэнхъаблэ кышыцхъугъэ Гошкэо Григорий «Адыгеим и Щытхъузахъ» зы-фиIорэ медалыр кыфагъэшIошэнэу. Непэ а цыф цIэрыIор Краснодар шэ-псэу, ау Адыгеим иветеранхэм гъусэ-ныгъэ пытэ адыриI.

Джаш фэдэу ветеранхэм я Совет илIыкIохэм къалотагъ Урысые Феде-

2012-рэ илIэсым гъэцкIагъэ зэрэхъу-рэм, кIэлэеджакIохэр наркотикхэм апы-щагъэ мыхъунхэм фэшI профилакти-ческэ Iофэу кIэлэегъаджэхэм зэшIуа-хын фаехэм афэгъэсэгъэнхэм, ныбжьы-кIэхэр нахъ макIэу наркотикхэм апыща-гъэ хъунхэм фэшI ахэм яIофхэм афэ-гъэзэгъэ Комитетым зэшIуихыхэрэм, нэмыкIхэм зэхэсыгъом щатегушылагъэх.

(ИкIэух я 2-рэ н. ит).

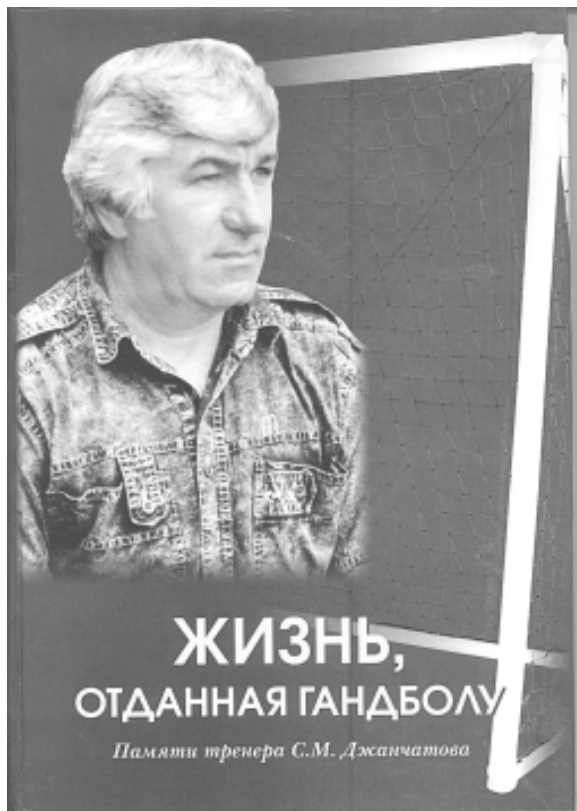
рацием и Президент и Администрации илIыкIохэм кIолIэ структурэхэмрэ ве-теран организациехэмрэ адырIагъэ Урысые видеоконференцием икIэуххэм афэгъэхьыгъэу. Леонид Рудяк зэрэхигъэ-унэфыкIыгъэмкIэ, офицерхэм я Мые-кIопэ Унэ зтегъэпсыхъажыгъэным, чIыпIэ зэIуупIэныгъэхэм ахэклотагъэ-хэм я Мемориальнэ комплекс гъэцкIэ-жыгъэным афэгъэхьыгъэу зэIукIэм зэ-зэгъыныгъэ щызэдашIыгъ, ахэр зэкIэ фе-деральнэ мылIыкIуэ зэшIуахынхэу ары.

ТхьакIуцынэ Аслъан Адыгеимрэ Краснодар краимрэ арыс быслъымэн-хэм ямуфтиеу Къэрдэнэ Аскэрбий зы-локIэм, республикэм ибыслъымэнхэм ящыIагIэ фэгъэхьыгъэ Iофыгъо зауIэмэ атегушылагъэх. Муфтием къыIотагъ ислъам диным ишапхъэхэм атетэу хъа-дэм игъэтIылын зэхэсэгъэнымкIэ Дин-дэлэжыапIэм муниципальнэ образовани-ехэм Iофэу ащишIэрэм фэгъэхьыгъэу. Кошхъэблэ ыкIи Шэуджэн районхэм ащкIэ гурыгъэIон IофшIэн гъэнэфагъэ ащызэшIуахыгъ, нэужым Красногвар-дейскэ, Теуцожь ыкIи ТэхъутэмыкIое районхэм яИмамхэм, яефэндхэм ыкIи ахэм ащыпсэурэ цыфхэм аIукIэщтых.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ипресс-къулыкъу

Тхылъым илъэтегъэуцу

ДгъэлъэпIэрэ цIыфым пай

Адыгеим гандбол бзылIыгъэ командэ щызэхэщэгъэ-ным кIэщакIо фэхъугъэр Джэнчэтэ СултIан. Игъонэмы-сэу идунай ыхъожыгъэми, ишIушIагъэкIэ кытхэт, егъашиI тшыгъупшэщтэп. Джэнчэтэ СултIан фэгъэхьыгъэ тхылъэу Мыекъуапэ кышыдагъэкIыгъэм илъэтегъэуцу Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ тхылъеджапIэ неущ цы-кIощт.

Урысыем спортымыкIэ изаслуженнэ мастерэу, дунаим ды-шхэ медалыр кышызыхъыгъэу Анна Игнатченкэм тхылъым кышыхаутыгъэ тхыгъэхэр ыугъоигъэх. А. Игнатченкэр зыгъэсэгъэ тренер-кIэлэегъэджэ Iэпэласэу Джэнчэтэ Сул-тIан ехыылIэгъэ тхылъыр шэо зэфэшхъаф зилэ сурэтхэм-кIэ гъэкIэрэклэгъэ. Тренер цIэрыIор дэгъоу зышIэщтыгъэ-хэм, иныбджэгъухэм, ыгъэсагъэхэм ягукъэкIыжхэр ащ кыдэхъагъэх.

Адыгеим и Лышхъэу ТхьакIу-цынэ Аслъанрэ Адыгэ Республи-кэм иапэрэ Президентэу Джары-мэ Аслъанрэ яеплIыкIэхэм, Джэн-чэтэ СултIан ищыIэныгъэ гъогу къэ-зылотэрэ тхыгъэхэм тхылъым иапэ-рэ нэклубгъохэр афэгъэхьыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ тхылъеджапIэ щыкIощт лъэтегъэ-уцор Адыгеим изаслуженнэ арти-сткэу АфэшIэгъо Фаинэ зерищт.

ТхылъеджапIэм иIофышIэу Кучмэз Аминэт зэхэщакIомэ ащыщ, нэ-рылIэгъэу IэпыIэгъухэр ыгъэхъа-зырэгъэх. Филармонием иорэдыIо купэу «Ошъутенэм» иартистхэр, шIэныгъэлэжхэр, нэмыкIэхэри лъэ-тегъэуцом хэлэжэщтых.

ЕМТИЛЪ Нурбий.

Сурэтым итыр: Джэнчэтэ Сул-тIан фэгъэхьыгъэ тхылъым итеплъ.

Шуагъэу къатырэр макIэ

(Анэрэ нэкIуб. къыщещэ).

АР-м псауныгъэм икъэухъу-мэнкIэ иминистрэу МэрэтыкIо Рустем идоклад къызэрэщи-луагъэмкIэ, наркотикхэр зыгъэфедэхэрэм ыкIи хэбзэнчъэу зыгъээкIохэрэм апэшIуекIо-гъэным фэгъэхыгъэ програм-мэм игъэцкIэн пэIухъанэу сомэ миллиони 2-м ехъу блэ-кIыгъэ илгъэсым бюджетым къыщыдэлъытгъагъ. Ащ къы-хэхыгъэ ахыщкIэ Адыгэ рес-публикэ наркодиспансерым гъэцкIэжыныхэр рашIыла-гъэх, лгъэханым диштэрэ обо-рудование зэфэшъхьафхэр чIагъэуцагъэх. НэмыкIэу зэ-шIуахыгъэхэми, Иофтхьабзэу зэхачагъэхэми игъэкIотыгъэу министрэр къатегушылагъ.

ЗэшIохыгъэ хъугъэр мыма-кIэу министрэм къылуагъэми, доклад ужым упчIэхэмкIэ зэ-хэсыгъом хэлажъэхэрэм зы-фагъэзагъ. АР-м хэгъэгу кIоцI ИофхэмкIэ иминистрэ нарколо-гхэр, цыфыр ешIуагъэмэ зэра-уплэкIурэ приборхэр икIоу районхэм зэрамыIэхэм гумэ-кIыгъохэр къызэрэтитхэрэр къыхигъэщыгъ. Полицием иIофышIэхэм цыфыр ешIуа-гъэмэ ауплэкIуным пае Мые-кIуапэ къащэн фаеу мэхъу.

— Иофтхьабзэхэр бэу зэхэ-шэхэкIэ е оборудованиер огъэ-уцу закъокIэ пкIэ иIэп, — къылуагъ ТхьакIушчнэ Аслъан иешIыкIэ къырилотыкIыз. — Къулыкъу ыкIи ведомствэ пстэури зэдэлъжыыхэзэ зэхэ-бытагъэу Иофыбэ зэдызэшIоп-хын фае. Ахэм шIуагъэу къа-тыгъэр нэгбгьрэ пчъагъэу спор-

тым, физкультурэм апыщагъэ хъугъэр, наркотикыр ыгъэфедэ-щтыгъэу, ау чIэзыдыжыгъыгъэу шыIэр ары къэзыгъэлъэгъо-щтыр.

Гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэм-рэкIэ министрэм, ныбжыкIэ ИофхэмкIэ Комитетым ипашэ докладэу къашыгъэхэм аужи АР-м и ЛIышъхъэ а дэдэм къы-кIигъэтхыжыгъ. Спортком-плексэу республикэм итыр на-хыбэ хъугъэми, спортым, физ-культурэм апыщэгъэ кIэлэцIы-кIухэм, зихэхъогъухэм япчъа-гъэ зэрэхэмыхъорэр къыхигъэ-щыгъ, а лгъэныкъомкIэ нахы-бэу Иоф ашIэнэу къариIуагъ. Лекциеу зэхачэхэрэм, рекла-мэу е видеороликэу ашIыхэ-рэм апэIуагъэхэрэ ахыщэр кIэлэцIыкIухэр спортым пы-щагъэ зэрэхъуштым фагъазэ-мэ нахыбэу шуагъэ къыты-щтэу зылыгътэхэрэми ар къы-ралотыкIыгъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Щагубзыухъуныр Федэ къафехы

Къуаджэу Кошхьаблэ щыщ Па-пIэ Сэфэрбый зэхыщэгъэ мэкъумэ-шышIэ-фермер хъызмэтшIапIэр анахъэу зыфэгъэзагъэр шагубзыу-хъуныр ары. Фермерым а ИофшIэныр 2008-рэ илгъэсым ригъэжыагъ. Бан-кым чIыфэу къыIыхыгъэр ыгъэфедэ-зэ, чэтгъэ фабрикэу «Кошхьабл» зыфилоштыгъэм иинкубатор станци-ежъ къыщэфыжы, дэгъоу зэтыригъэ-псыхъажыгъ ыкIи кIуачIэу ащ иIэм хигъэхъуагъ. Джы ащ чIэт шкаф пэпчэ кIэнкIэ мин 44-м нэс рельхъэ, пстэумкIи зэилъхъэгъум станцием кIэнкIэ мин 480-рэ фэдиз регъэкIу.

Мы ИофшIэным зыфежъэм фер-мерым анахъэу ыхъуштыгъэхэр ад-лерскэ чэт лгъэпкъым фэдэхэр ары-гъэ. Зы турым чэтжыге мин 40 фэдиз къыщигъэхъуштыгъ. БэмышIэу джы псычэт лгъэпкъышIухэу мини 5 къыщэфыгъ.

Щагубзыоу ыхъухэрэр IугъэкIы-

гъэнхэмкIэ фермерым къын ылъэ-гъурэп. Зэрэ Урысыеу Iломи хъу-нэу алэклэгъахъэ. ГушыIэм пае, ад-лерскэ чэт лгъэпкъыр Къэбартэе-Бэлыкъар Республикэм ыкIи Волго-град хэкум дэгъоу ашылуегъэкIы. Илгъэсэу тызхэтым псычэтхэм яIу-гъэкIыни джаш фэдэу зэхыщэт.

Иинкубатор станцие пае Сэфэр-бый тхьачэт кIэнкIэхэр Канадэ, брой-лер чэтжыгъэхэр Чехием къыфыра-щых. Чэтхэр ежъ ыхъухэрэм къа-текIых.

Ахэм аригъэшхыщт Iусыр къыз-щигъэкIын чIыгу зэрымIэм къыхэ-кIэу, хъэри коцыри къыщэфынхэ фаеу мэхъу. Ахэр етIанэ шагубзы-ухэм зэрашхыштым тырегъэпсы-хъэх, ащ фэшI Iусыр зыщигъэхъа-зырэр цехэу иIэр егъэфедэ. Джарэ-уштэу шагубзыухъуныр фермерым фэдэкъэкIуапIэ ышIыгъ.

(Тикорр.).

• КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

* * *

Илгъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу гъэсэны-гъэм Теуцожь районым къызэрэщырагъэушъом-бгъурэм, къыткIэхъухъэрэ ныбжыкIэхэм яегъэджэнкIэ ыкIи япIункIэ гъэхъагъэхэр зэра-шыгъэхэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэ-ралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ.

— **ГъукIэлI Риммэ ГъучIыпсэ ыпхъум**, Теуцожь районымкIэ къуаджэу Аскъэлае гъэ-сэныгъэмкIэ имуниципальнэ бюджет учрежде-ниеу «Гурыт еджапIэу N 2-м» урысыбзэмрэ литературэмрэкIэ икIэлэегъаджэ;

— **Уджыхъу Сусанэ Мыхъамоде ыпхъум**, Теуцожь районымкIэ къуаджэу Аскъэлае гъэ-сэныгъэмкIэ имуниципальнэ бюджет учрежде-ниеу «Гурыт еджапIэу N 2-м» адыгабзэмрэ литературэмрэкIэ икIэлэегъаджэ;

Илгъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу кIэлэегъа-джэу зэрэлажъэрэм, ИофшIэн творческэ екIо-лакIэ къызэрэфигъотгъэрэм, IэпIэсэныгъэшхо зэрэхэлъым, къыткIэхъухъэрэ ныбжыкIэхэм яегъэджэнкIэ ыкIи япIункIэ гъэхъагъэхэр зэри-шыгъэхэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэ-ралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фа-гъэшъошагъ **Усанова Маринэ Виктор ыпхъум**, Красногвардейскэ районымкIэ селоу Еленов-скэм гъэсэныгъэмкIэ имуниципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт еджапIэу N 15-м» уры-сыбзэмрэ литературэмрэкIэ икIэлэегъаджэ.

* * *

Илгъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу кIэлэегъа-джэу зэрэлажъэрэм, ИофшIэн творческэ екIо-лакIэ зэрэфырилэм, IэпIэсэныгъэшхо зэрэхэлъым, къыткIэхъухъэрэ ныбжыкIэхэм яегъэ-джэнкIэ ыкIи япIункIэ гъэхъагъэхэр зэришы-гъэхэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралы-гъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэ-шъошагъ **Шэуджэн Гоцнагъо Шъалихъэ ыпхъум**, АдыгъкIалэ гъэсэныгъэмкIэ имуни-ципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт еджа-пIэу N 1-м» химиемкIэ икIэлэегъаджэ;

Илгъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фырилэу Иоф зэришIэрэм, IэпIэсэныгъэшхо зэрэхэлъым, къыткIэхъухъэрэ ныбжыкIэхэм яегъэджэнкIэ ыкIи япIункIэ гъэхъагъэхэр зэришыгъэхэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Со-вет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъошагъ **Псылушъо Риммэ Юныс ыпхъум**, АдыгъкIалэ къуаджэу Хьалгъэкъуае гъэсэныгъэмкIэ имуниципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт еджапIэу N 4-у А. И. Хъуадэм ыцIэкIэ щытым» адыгабзэмрэ литературэмрэкIэ икIэлэегъаджэ;

Илгъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фырилэу чIы-пIэ зыгъэIорышIэжынынымкIэ къулыкъухэм зэ-ращылажъэрэм, IэпIэсэныгъэшхо зэрэхэлъым афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Со-вет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъошагъ **Прохорова Еленэ Анатолий ыпхъум**, муни-ципальнэ гъэпсыкIэ зилэ «Краснооктябрьскэ къоджэ псэупIэм» иадминистрациие Иофхэр зыгъээкIорэ отделым ипашэ.

Илгъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу кIэлэеджа-кIохэм гъэсэныгъэ зэрагагъэгъотырэм, къыткIэ-хъухъэрэ ныбжыкIэхэм яегъэджэнкIэ ыкIи япIункIэ гъэхъагъэхэр зэрашыгъэхэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ.

— **Джарымэкъо Разыет Хъазрэт ыпхъум**, ТэхьутэмькIо районымкIэ поселкэу Прикубан-скэм гъэсэныгъэмкIэ имуниципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт еджапIэу N 14-м» биоло-гиемкIэ икIэлэегъаджэ;

— **ЩэшIэ Тэмарэ Исмахилэ ыпхъум**, Теу-цожь районымкIэ къуаджэу Нэшгъукъуае гъэ-сэныгъэмкIэ имуниципальнэ бюджет учрежде-ниеу «Гурыт еджапIэу N 8-м» ублэпIэ клас-схэмкIэ икIэлэегъаджэ;

Илгъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу гъэсэны-гъэм зэрэхэлажъэрэм, егъэджэн-пIуныгъэ Иофэу гурыт еджапIэм шызэрэхъэрэм ышъхъэкIэ илахышхо зэрэхишыхъэрэм, къыткIэхъухъэрэ ныбжыкIэхэм яегъэджэнкIэ ыкIи япIункIэ гъэ-хъагъэхэр зэришыгъэхэм афэшI Адыгэ Рес-публикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъошагъ **Ратуев Влади-мир Виктор ыкIоум**, Мыекъопэ районымкIэ къутырэу Шунтук гъэсэныгъэмкIэ имуни-ципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт еджапIэу N 8-м» ипашэ.

* * *

Илгъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу гъэсэны-гъэм ыльэныкъокIэ Иоф зэришIэрэм, IэпIэсэ-ныгъэ ин зэрэхэлъым, къыткIэхъухъэхэрэм яегъэ-джэнкIэ ыкIи япIункIэ гъэхъагъэхэр зэришы-хэрэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъо-шагъ **Хъэшхъуанэкъо Марыет Долэгъэрые ыпхъум**, Теуцожь районымкIэ къуаджэу Ас-къэлае дэт муниципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт гъэсэныгъэ зыщарагъэгъотырэ еджапIэу N 2-р» зыфиIорэм ивожатэ шъхьалэ.

Илгъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу Иоф зэ-рашIэрэм ыкIи энергетикэм ыльэныкъокIэ гъэхъагъэу яIэхэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ.

— **Дедерера Александр Михаил ыкIоум**, пшъэдэкIыжъэу ыхьырымкIэ гъунэпкъэ гъэнэ-фагъэ зилэ обществэу «Мыекъопэ ТЭЦ-р» зы-фиIорэм кабель линиехэмкIэ ыкIи подстан-циехэмкIэ икIулыкъу ипашэ;

— **Прошина Наталья Александр ыпхъум**, пшъэдэкIыжъэу ыхьырымкIэ гъунэпкъэ гъэнэ-фагъэ зилэ обществэу «Мыекъопэ ТЭЦ-р» зы-фиIорэм экономикэ планированиемкIэ ыкIи фэло-фашIэхэм язэшIохынкIэ икIулыкъу ипашэ;

— **Шиян Василий Николай ыкIоум**, пшъэдэкIыжъэу ыхьырымкIэ гъунэпкъэ гъэнэ-фагъэ зилэ обществэу «Мыекъопэ ТЭЦ-р» зы-фиIорэм ошъогу линиехэмкIэ икIулыкъу ипашэ.

Камерэм «къыубытыштых»

Цыфхэр зезыщэрэ общест-веннэ транспортэу къалэу Шъа-чэ шызекIохэрэм видеокаме-рэхэр арагъэуцоштых. Къэлэ кIоцIым ыкIи ащ къыпэблэгъэ псэупIэхэу Шъачэ хахъэхэрэм цыфхэр анэзыгъэсыхэрэ авто-бусхэм, мэшIокухэм, маршрут-кэхэм Олимпиадэм иегъэжъэ-гъу къэмысызэ ахэр ащауплэгъ-кIунхэр ягухэлъ.

Къалэм иадминистрациие ипресс-къулыкъу къызэриты-рэмкIэ, видеокамерэхэм цыфх-эр къэухъумэгъэнхэмкIэ ыкIи бзэджапIэхэм мыхъо-мышIа-гъэхэр зэрамыханхэмкIэ яшIуа-гъэ къэкIошт. ЗэкIэмэ апэу ви-деокамерэхэр зыщагъэфедэ-хэу рагъэжыагъэр перронхэр ары. Ахэм сыдигъуи цыфыбэ ащызэIокIэ, ащ къыхэкIэу щэ-тыгъох, щэзаох е щызэшхъэх.

Видеокамерэхэр зыгъэуцу-гъэхэ апэрэ къалэхэм Шъачи ахэхъашт. Аппаратурэм икIэ-щэфын, ащ Иоф зэришIэрэм лыпылгъэщтхэм якыхэхын ыкIи къулыкъур зэхэщэгъэным мылькоу тефэщтыр макIэп. Ар къыдалгыты, ахыщэу Иофым изэшIохын пэлуагъэхъаштым икIэгъотын «Урысыем имэ-шIоку гъогухэр» зыфиIорэ об-ществэмрэ федеральнэ гуп-чэм ипашэхэмрэ апшгъэ раль-хъажыгъ.

Шъачэ дэкIыхэзэ чIыпIэ зэфэшъхьафхэм кIорэ транс-портэу видеокамерэ зэрагъэ-уцогъахэхэм Иоф зэрашIэрэр ауплэкIугъ. Ащ къызэригъэ-лыгъуагъэмкIэ, охIтэ кIэкIым ыхъо-мышIэхэр зезыхъэгъэ нэгбгьрэ 700-м ехъу къыха-гъэщыгъ.

Цыф лгъэпкъыбэр угу къагъэкIышт

Олимпиадэм ащытекIорэ спортсменхэм аратышт къэ-гъэгъэ Iэрамхэри джэгунхэм анапэу зэрэдунаеу щалгытэ. Олимпиадэхэр зыщыкIорэ къа-лэхэм ыкIи къэралыгъохэм ахэм ащыпсэурэ цыфхэм яха-бзэхэм, ящыIэкIэ-псэукIэ ащыщ горэхэр къэгъэгъэ Iэрамхэм къахагъэшэу хабзэ. ГушыIэм пае, Пекин щыкIогъэ зэнэкъо-къушхом ащытекIуагъэхэм розэ плыжыи 9 дышгъэ Iуда-нэкIэ зэпыпхыкIыгъэхэу ара-

тыштыгъ, Канадэм — хризан-темэ гъоужхэмрэ уцышъохэм-рэ зэхэлъыгъэх.

Шъачэ Олимпиадэм щы-текIошт спортсменхэм ара-тышт къэгъэгъэ Iэрамхэр зы-фэдэн фаехэри агъэунэфыгъах. Дунэе олимпийскэ комитетым унашъоу ышIыгъэмкIэ, къэгъа-гъэхэр Олимпиадэр зыщыкIорэ хэгъэгум къыщагъэкIыгъэхэу щытынхэ фае. Къэгъэгъэ Iэ-рамыр сантиметрэ 25-м нахь мыльбагъу, мэ кIуачIэ пымыоу, пэнэ цыкIухэр темытхэу, чы-и Iэм щымышынэу щыт. Къэ-гъагъэхэр лаврэ къута-мэхэмкIэ гъэкIэрэкIэ-гъэщтых.

Iэрамхэм ятеплэгъэ-зэхэлъыкIэкIэ Олим-пиадэм иобразэу шгъо зэфэшъхьафхэр зы-хэдэгъэ чыхIэным ехышчырыштых. Плу-ми тикъэралыгъо цыф лгъэпкъыбэ зэрысыр угу къагъэкIы.

(Тикорр.).

Мыекъопэ район хыкумым прокурорым дыригъэштагъ

Адыгэ Республикэм идзэ комиссариат Мыекъопэ районымкIэ иотдел административнэ хэбзэуkonyгыгъэхэм афэгъэхьыгъэ унашъоу ышIыгъэхэр зауплгъэкIухэм, хэуkonyныгъэ инхэр кы-хагъэщыгъэх.

ГушыIэм пае, 2013-рэ илъэсым шы-лэ мазэм и 14-м административнэ хэ-бзэуkonyныгъэм епхыгъэ IофымкIэ ашIыгъэ унашъоу N 1-м тетэу зыфы-фэбгъэгъун ушъхьагъу имыIэу 2012-рэ илъэсым чъэпыогъум и 1-м дзэ комис-сариатыр кыызэджэгъэ цыфыр кы-зэремыкIоллагъэм пае административнэ пшгъэдэкIыж рагъэхьынэу шы-тыгъ. Урысые Федерацием административнэ хэбзэуkonyныгъэхэмкIэ и Ко-декс ия 4.5-рэ статья тегъэпсыхьагъэу административнэ хэбзэуkonyныгъэм епхыгъэ IофымкIэ унашъор мэзитIум

кыкIоцI ашIын фæе. Ау зигугъу къэт-шырэ цыфым ащ фэдэ административнэ хэбзэуkonyныгъэр зишIыгъэм ыж мэзи 3-рэ мэфэ 14-рэ тешлагъэу административнэ пшгъэдэкIыж егъэхьыгъэн фæу алытагъ.

2013-рэ илъэсым шылэ мазэм и 15-м административнэ хэбзэуkonyныгъэм епхыгъэ IофымкIэ ашIыгъэ унашъоу N 3-м тетэу дзэкIолI билетыр зэригъэкIодыгъэм пае пшгъэдэкIыж рагъэхьынэу рахъухьагъ, ау ащ фэдэ цыфым пшгъэдэкIыж рагъэхьын фит-хэп, сыда Iомэ пэшIорыгъэшъэу зэрэзыхафыгъэмкIэ, хэбзэухъумэкIо кы-лыкъухэм кэлэу Москва а билетыр ша-гъэкIодыгъ.

Мыекъопэ район хыкумым 2013-рэ илъэсым мэзаем и 11-м прокурорым иеплгъыкIэ дыригъэштагъ, джащ тетэу административнэ хэбзэуkonyныгъэхэмкIэ Iофхэр зэпагъэуэгъэх.

Районым ипрокурор иIэпыIэгъоу В. И. ЛЕВКИНА

• Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр

ШЭУДЖЭН РАЙОН КЪЭБАРХЭР

Чыгум фэдэ къафехьы

Муниципальнэ гъэпсы-кIэ зиIэ Шэуджэн районым мылгъу зэфыщытыкIэхэмкIэ икомитет пшгъэрылъ шъхьа-Iэу иIэхэм зыкIэ ащыщ чIы-гур гъэфедагъэ зэрэхъурэм гъунэ лыфыгъэныр. Мы Iо-фымкIэ амалэу агъэфедэхэрэм ыкIи анахъэу анаIэ зы-тырагъэтхэрэм къатегушыIэ комитетым итхьаматэу Ожэ Рэмэзанэ.

— Къулыкъоу сызипащэм чыгум пае бэджэндьпкIэу атырэр къаIыхыгъэным, чIыгум хэм язытет зэгъэшIэ-гъэным афэгъэхьыгъэ Iоф-шIэнэу зэшIуихырэр макIэп, — еIо ащ. — ИкIыгъэ илъэсым район бюджет-тым чыгум пае бэджэн-дыпкIэу къатыгъэу сомэ мил-лион 11 фэдиз хъазыр къи-хьагъ, ар икIыгъэ илъэсым бюджетым къырагъэхьэ-гъагъэм нахьы сомэ мин 686-кIэ нахьыб. Къоджэ псэ-

упIэхэм ябюджетхэм муници-пальнэ мылгъу унаем шыщ зэрагъэфедэрэм кыкIэкIуа-гъэу сомэ мин 56-м ехъу къа-рыхьагъ.

Ащ пыдзагъэу Ожэ Рэ-мэзанэ кызэриIорэмкIэ, чIыгум пае бэджэндьпкIэр игъом тыгъэныр зэрэзэхэ-шагъэр уплгъэкIугъэным ре-нэу анаIэ тырагъэты. ИкIы-гъэ илъэсым ашкIэ чIыфэ зытель нэбгырэ 46-м шы-щэу 41-м ахэр агъэгъужь-хи, бюджетым сомэ зы мил-лионым ехъу рагъэхьагъ. Чыгу Iахьхэр зэращэхэрэм гъэрэкIо сомэ мин 528-м ехъу кыкIэкIуагъ. А пстэ-умэ адакIоу ренэу анаIэ зы-тырагъэтхэрэм ащыщ кIэ-лиц ыкIи нахьыбэ зиIэ-хэм ыпкIэ лъамытэу чIыгур яунаеу афэгъэгъэгъэныр. Ащ фэдэ унэгъо 13-мэ зигугъу къэтшыIыгъэ фэгъэкIотэны-гъэр алгъыIэсыгъ.

шIомыкIэу икIыгъэ илъэсым зэраратыгъэр ары. Районым шыпсэухэрэм газзу агъэфедэрэм ыпкIэу атын фэягъэм шыщэу сомэ миллион 87-м ехъу чIыфэу къатенагъ, нэб-гыри 130-м ехъумэ нэбгырэ

пэпчъ сомэ мини 10 зырыз «Межрегионгаз» ичIы-фэу ателгъ. Хыкум IофшIа-пIэхэр яIэпыIэгъухэу райо-ным исхэм чIыфэу ателгъым шыщэу сомэ миллион 1,2-м ехъу къалахыжыгъ.

МакIэми, лъапIэ

Шэуджэн районым мэкъу-мэщ хызмэтым ылъэны-кьокIэ гъэхьагъэу ышIы-хэрэр Адыгеим дэгъоу шы-зэльашIэх. Ащ фэшъхьафэу хэхьоныгъэ зышIырэ про-мышленности, мыбэми, райо-ным иI.

— ИкIыгъэ илъэсым про-мышленностым къытыгъэу сомэ миллион 445-м ехъу зы-осэ продукциие районым къыщахыжыгъ, ащ шы-щэу нахь предприяте ин-хэм къатыгъэр сомэ мил-лион 300, — къелуатэ рай-он администрацием эконо-микэ хэхьоныгъэмкIэ ыкIи сатыушынымыкIэ игъэIоры-шIапIэ ипашэу Аулгъэ Азэ-мат. — А пчъагъэм ипро-

цент 66-м ехъу къэзытыгъэр акционер обществэ зэфэ-шыгъэу «Щэ завод» Шов-геновский» зыфиIорэр ары. Ащ анахь уасэ зиIэу кы-дигъэкIхэрэр адыгэ къуаер, «сулугуни» ыкIи «косичка» зыфиIорэ къуаехэр, тхъур ары. Промышленностым ылъэныкьокIэ районым гъэ-хьагъэу иIэхэм анахь зиIахь ахэлхэм ащыщ «Адыгей-ская пенковская компания» зыфиIорэр. Ащ икIыгъэ илъэ-сым пенковолокно тонни 161-рэ кыдигъэкIи, пшгъэ-рылгъэу илагъэр проценти 170-кIэ ыгъэцэкIагъ. Ащ да-кIоу районым нэкулхэр, чырбыщыр, паркетыр ыкIи фэшъхьафхэр къыщашIых.

Техникэм къыхэхьо

— Мы лъэхъаным райо-ным трактор зэфэшъхьаф-хэу 457-рэ шагъэфедэ, ахэм ащыщхэу зэрыжбохэрэ тра-ктор хьылгъэхэр 102-рэ ыкIи нахь трактор псынIэхэр 355-рэ мэхъух, — еIо райо-ным мэкъу-мэщымыкIэ игъэ-IорышIапIэ ипашэу Чэсэ-бый Анзор. — Ащ дакIоу лэжыгъэр зэрыIуахыжы-рэ комбайни 101-рэ, ащ шы-щэу комбайнэ лгъэпкъ дэгъухэу «Дон-1500»-м, «Ак-росым», «Полесьем», «То-румым» афэдэхэу 33-рэ райо-ным шагъэфедэх. Ахэм яшIуагъэкIэ икIыгъэ илъэ-сым бжыхьасэхэм хэкIодыкI афэмыхъоу игъом Iутхы-жыгъэх.

Ащ дакIоу Чэсэбый Ан-зор кызэриIорэмкIэ, тех-никэу агъэфедэхэрэм ащы-щых пхъэлэши 140-р, чылэ-пхъэеути 161-р, культивато-

ри 140-р, минеральнэ чIы-гъэшIухэр хьасэхэм зэра-хатэкъорэ 24-р, цэнаутхэр лэжыгъэм зэрэтыраутхэ-хэрэ 25-р, чизель пхъэлэ-шэ 17-р. ИкIыгъэ илъэсым районым ихьызмэтшIапIэхэм техникэу яIэм хагъэхьагъ. Комбайнэ дэгъоу «Лаверда» зыфиIорэм фэдэу 1, трактор зэфэшъхьафхэу 35-рэ, хы-лгъэзэщэ автомашинэхэу 7, культиваторхэу 15, чылэп-хъэеутигъэу 5 къащэфыгъ. Ащ дакIоу Урысые Федераци-ем мэкъу-мэщымыкIэ и Ми-нистерствэ иIэпыIэгъукIэ 2012-рэ илъэсым районым ихьызмэтшIапIэхэм фэгъэ-кIотэныгъэ хэлгъэу дизель гъэстыныпхъэ тонн 910-рэ къалэкIэхьагъ. Ащ ишIуагъэ-кIэ хызмэтшIапIэхэм сомэ миллиони 6 къагъэнэжыын алгъэкIыгъ.

ТХЪАЙШЪЭО Тасим.

федэзэ тильэпкъэгъухэм IофшIапIэ ара-гъэгъотыным кыфэдджэх.

— Тэхъутэмыкьое ыкIи Теуцожь рай-онхэм япашэхэм ыкIи общественнэ орга-низациехэу ащылажъэхэрэм мы Iофы-гъохэмкIэ яшIуагъэ къэкIо. Ахэм яIэпы-IэгъукIэ мы районхэм ахэхьэрэ псэупIэ-хэм нэбгырэ 72-рэ адэтIысхьэгъах. Унэ нэкIхэу адэтхэм ыкIи чIыгум афэгъэ-хьыгъэ къэбарым иугъоин лгъэкIуатэ, — кыыхигъэщыгъ лгъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ АР-м и Комитет иотдел ипашэу Пэрэныкьо Фатимэ.

Ащ кызэриIуагъэмкIэ, хэкужыым къэзыгъэгъэхьыгъэхэрэу шыIэныгъэм хэгъэ-гъэгъэхьыгъэхэмкIэ Гупчэм, кощын Iоф-хэмкIэ къулыкъум, псауныгъэр къэухъу-мэгъэнымкIэ, гъэсэнэгъэмрэ шIэныгъэм-рэкIэ, IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоны-гъэмрэкIэ министерствэхэм, ошIэ-дэ-мышIэ IофхэмкIэ къулыкъум, общест-веннэ организациехэм ялгъыIохэм, рес-публикэм шыпсэухэрэм яшIогъэшхо къэкIо заом кыыхэкIыжыгъэ тильэп-къэгъухэр нахь псынIэу къэралыгъом илгъэ шыIэныгъэм хэгъэгъэнхэм пае.

Адыгэ Республикэм хэдынхэмкIэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Кошхъэблэ районым хэдынхэмкIэ ичIыпIэ комиссие решающэ голосым ифитыныгъэ иIэу хэтыщтым игъэнэфэн ехьыллагъ

Кошхъэблэ районым хэдынхэм-кIэ ичIыпIэ комиссие хэкIыжы-гъэм ычIыпIэ ихьашт кандидату-рэмкIэ игъоу алгъэгъухэрэм захэп-лъэм, Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием ис цыфхэр хэдынхэм ыкIи референдумым ахэлэжъэн-хэмкIэ фитыныгъэу яIэхэм ягара-ние шъхьалэхэм яхьыллагъ» зы-фиIорэм ия 22-рэ, 26-рэ, 29-рэ ста-тьяхэм ыкIи Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икьэ-лэ, ирайон хэдынхэмкIэ ичIыпIэ комиссие ехьыллагъ» зыфиIорэм ия 5-рэ, ия 16-рэ статьяхэм атегъэпсы-хьагъэу Адыгэ Республикэм хэ-дынхэмкIэ и Гупчэ комиссие уна-шъо ешIы:

1. Хьанэнэ Светлан Умарэ ыпхъур, 1954-рэ илъэсым къэхъугъэр, муниципальнэ гъэпсыкIэ зиIэ «Кошхъэ-блэ районым» инароднэ депутатхэм я Совет иIофхэм ягъэгъэкIон фэгъэ-загъэр, политическэ партиеу «Уры-сыем илиберальнэ-демократическэ партие» и Адыгэ шьолгъыр къута-мэ комиссием хагъэхьанэу игъоу ыльгъэгъугъэр Кошхъэблэ районым хэдынхэмкIэ ичIыпIэ комиссие ре-шающэ голосым ифитыныгъэ иIэу хэгъэхьэгъэнэу.

2. Мы унашъор Кошхъэблэ райо-ным хэдынхэмкIэ ичIыпIэ комис-сие IэкIэгъэхьэгъэнэу.

3. Мы унашъор гъэзетхэу «Со-ветскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ ма-кьэмрэ» къыхыгъэутигъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдынхэмкIэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Н.А. СЭМЭГУ

Адыгэ Республикэм хэдынхэмкIэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф.З. ХЪЭЦАЦИ

къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 19, 2013-рэ илъэс N 22/88-6

Илъэс имыкью къэнагъэр

Кымэфэ олимпиадэр къэсынклэ къэнагъэр илъэс имыкью. 2007-рэ илъэсым ыклэ шыпкъэм Урысые Федерацием и Правительствэ олимпийскэ псэуалъэхэм яшынрэ къалэу Шъачэ хэбоньгъэхэр егъэшылъгъэнхэмрэ афэгъэхьыгъэ унашъо ыштэгъагъ. Псэолъэшылъным ылъэныкъокIэ зэшлохыгъэнхэ фэягъэхэр ыклэм фэклагъэх.

Юфыгъо пстэуми апэуагъэханэу къалгытэгъэгъэ мылкур зэрэхуыщтыгъэр сомэ миллиард 314-рэ. Илъэсыклэр къызшихьэрэ лъэханым ехуэлэу а пчъагъэр фэди 5-клэ нахьыбэ хьугъэ.

«Олимпстроим» къызэриорэмклэ, олимпийскэ псэуалъэхэм яшын сомэ триллионрэ

миллиард 136-рэ тырагъэкIодэгъах. Зэнэкъокъухэм язэхэщэн пае бизнесменхэм ямылкъу шыщ къызэхалъхьы ахьщэ Iэпылэгъур сомэ триллионрэ миллиардитIурэм нэсыгъ.

Олимпийскэ объектхэм зэкIэмэ ягъэпсын къаухынышъ, бэдзэогъум и 15-м нэс ахэр атынхэу псэолъэшIхэм атырагъэпытыхьагъ. ШышъхьэIум и 1-м Олимпиадэр къызэрэзIуахышт программэр стадион шъхьалэм шауплэ-кIунэу щыт.

Олимпийскэ джэгунхэр окIофэхэклэ Iоф арагъэшIэнэу сэнэхьат зэфэшъхьафхэр арагъэгъотыгъэх нэбгырэ мин 23-мэ, ахэм анэмькIэу волонтер мин 25-мэ хьакIэхэм ящыкIэгъэ фэло-фашIэхэр агъэцкIэ-щтых.

Шъачэ шыклошт Олимпиадэм къэралыгъо зэфэшъхьафхэм яспортсмен анахь дэгъухэр медаль 92-м апае зэнэкъокъуыщтых, Ванкувер къышда-хыгъэхэм ар медаль 12-клэ анахьыб.

ШЪАЧЭ-
2014-рэ

Зы сыхьаткIэ зэбгырахыгъэх

Кымэфэ Олимпиадэм иофициальнэ сайт къызэритырэ-мклэ, джэгунхэм яплъы зышIоигъохэм апае апэрэ билет купыр ащагъ. Зэхэщэклэ комитетэу «Шъачэ-2014»-м къызэри-лорэмклэ, къалэхэу Москва, Краснодар, Шъачэ ащыпсэурэ цыфхэм билетхэр нахьыбэу ащэфыгъэх.

Нахь билет пыутхэр зы сыхьаткIэ зэбгырахыгъэх, билет фаехэу сайтым зэкIэмклэ нэб-

гырэ миллионныкъом еху къы-хьагъ. Ащэгъэ пстэум шыщэу процент 33,2-р Москва шыщ-хэм ащэфыгъ, Къыблэ феде-ральнойнэ шъолъырым шыпсэух-рэм — процент 33,3-рэ.

Цыфхэр нахьыбэу къызкIэ-упчIагъэхэр ыкли къызIэклагъэ-хьагъэхэр хоккеим, фигурнэ ка-танием, биатлоным яплъынхэу зэрарычIэхьащтхэ билетхэр арых. Ащагъэхэм япроцент 40-р зыщэфыгъэхэр бзылфыгъэх.

КъызыдикIыгъэм агъэкIожьыгъ

Фитыныгъэ имыIэу Адыгэ Республикэм исыгъэ хуль-фыгъэу Узбекистан шыщыр егъэзыгъэ Iофклэ Урысые Фе-дерацием рагъэкIыжыгъ. Мэзаем и 22-м, пчэдыжым сыхьатыр 6-м адэжъ рейсэу «Краснодар — Ташкент» зы-филорэм ар рагъэтIысхьажьы, къызыдикIыгъэм агъэкIожьыгъ. IэкIыб къэралым ицыфэу

ильэс 37-рэ зыныбжъ Григорий Урысыем къызахьэм, хэбзэгъэ-уцугъэм къыдилыгътэрэ шапхэ-хэр ыукъуагъэх: апэрэмклэ, уче-тым хэуцуагъэп, тикъэралыгъо исынымклэ фитыныгъэ къезы-тырэ тхылъхэр ылыгъыгъэхэп, Урысыем бэшIагъэу икIыжын фэягъэми, ар ыгъэцэклагъэп.

Мы хульфыгъэр охътэ гъэ-нэфагъэм зыщадыгъыгъэ хэу-

шъхьафыкIыгъэ учреждением хьыкум приставхэм къыращы-жьи, къалэу Краснодар иаэро-порт къырацэлIажьыгъ. Ядэжъ зэрэкIожьышт документхэр зыфагъэхьаырхэ нэуж УФ-м щынэгъончъэнымклэ ифедер-альнойнэ къулыкъу илофышIэхэм ар алэклагъэхьагъ. Къызшы-хуыгъэ ыкли зыщыпсэуыщтыгъэ Узбекистан агъэкIожьыгъ.

• КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр

Якъуаджэ шалъытэх, яныбжыыкIэхэм ящысэтехыпIэх

Теуцожь районымклэ къоджэ зэкIужэ-зэтэгъэпсыхьэгъэ цы-кIоу, унэгъо 88-рэ нахь мыхъу-рэ Нэчэрэзые джыри бэмы-шIэу тырагъэблэгъагъ, гушIо-гъо зэхэхэ шIагъоу ялагъэр зы-фызэхашэгъагъэр яклэлэ пIу-гъэхэу, лъэпкъым идахэ язы-гъэлохэрэ Хъут Рэщыдэ, Гъом-лэшк Руслъанэ ыкли Бэшкэкъо Адамэ «Нэчэрэзые ицыф гъэ-шIуагъ» зыфилорэ щытхьуцIэр афэусыгъэныр ары.

Културэм илофышIэхэу мэфэклэ зэхэхэр зезыщэгъэхэ Мэл-гош Зурыетрэ Лыхьурэе Све-тэрэ зэлэпахыгъэ ыпшъэклэ зи-гугъу къэтшIыгъэ нэбгырищы-мэ ацIэ-альэкъуацIэхэр къыра-ломэ, щыIэныгъэ гъогуо къа-кIугъэр, ялофшIагъэхэм къэра-лыгъом уасэу къафишIыгъэр зыфэдэр, ячылэ гупсэу къыз-щыхьугъэхэу, зыщеджагъэхэу, зыщанIугъэхэр ащымыгъушIэу къызэрэкIохэрэр агу къагъэ-кIыжъзэ, хьакIэхэр сценэм тет-столэу къэгъэгъэ зэфэшъхьа-фхэмклэ гъэкIэрэкIагъэм къыкIэ-рагъэтIысхьагъэх.

Апэу сценэм къыдащэягъэр Хъут Рэщыд, ар 1940-рэ илъэ-сым къэхьугъ. Краснодар къэ-ралыгъо кIэлэгъэджэ институт-тымрэ Пшызэ мэкъумэщ ин-ститутымрэ къыухыгъэх. Дзэм къулыкъу щыхьыгъ. ВЛКСМ-м и Теуцожь райком инструктор-рэу IофшIэныр ригъэжъагъ. Нэчэрэзые гурыт еджапIэм та-рихьымклэ икIэлэгъэджагъ, етIанэ ащ ипашэ игодзагъ, Пшыкъуйхьэблэ гурыт еджа-пIэм ипэщагъ. Ащ ыуж илъэ-сиплIэ колхозэу КПСС-м ия XXIV-рэ зэфэс ыцIэклэ щытым ипартком исекретарыгъ. Пар-тием и Теуцожь райком изэхэ-щэклэ отдел ипэщагъ. 1979 — 1992-рэ илъэххэм апэ Теуцожь райисполкомым, етIанэ Теуцожь

районым иадминистрациие япэ-щагъ.

Ащ ыуж илофшIэнклэ Крас-нодар ар гъэзагъэ хьугъагъэ. Апэ а къэлэшхом иадминистра-циие гъомылапхьэхэмрэ саты-умрэкIэ идепартамент игене-ральнэ директорэу, Краснодар имэр игуадзэу, етIанэ Карасун-скэ коим иадминистрациие ипа-щэ иапэрэ гуадзэу илъэс 14 фэ-диз ищытхуу аригъалоэзэ къы-щылэжъагъ.

Хъут Рэщыдэ Адыгеимрэ краимрэ зэгъунэгъушIухэу, къошныгъэ зэдырIэу щытын-хэм илахьышхо хишIыхьагъ. Тыдэ зыщэли и Нэчэрэзые зы мафи щыгъушпагъэп. Икъуа-джэ къызэгъэкошым, ащ еджа-пIи, IэзапIи, тучани даригъэ-шыхьагъ, чылэр зэтэгъэпсы-хьагъэу, икъоджэгъухэр зыфэ-ныкъо цымыIэу псэунхэм фэшI фэлъэкIыщтыр ышIагъ.

Гъомлэшк Руслъан 1957-рэ илъэсым къэхьугъ. Гурыт еджа-пIэр къызеухым, дзэм къулыкъу щыхьыгъ. Ащ ыуж милиционер къызэрыкIоу IофшIэныр ри-гъажьы, шIу ыльэгъурэ сэнэ-хьатэу къыхихыгъэм лIэшIэгъу щанэм ехурэ рылэжъагъ, ми-лицием иполковник хьугъэ, иIэнагIэклэ аужырэ илъэс 15-м Адыгэ Республикэм къэрал кIоцI Iофхэмклэ иминистрэ, об-ществэр щынэгъончъэу щыты-нымклэ гъэлорышIапIэм ипашэ ягуадзэу щытыгъ. Мы лъэхьа-ным Адыгэ Республикэм Iоф-шIэнымклэ ыкли цыфхэр соци-альнэу къухьумэгъэнхэмклэ и Министерствэ икъэбар-право-вой отдел ипашэ.

Ичылэ шIульэгъоу фыриIэр гъуэнэч. Икыни игушIуагъуи дегошых, Iофыгъоу щызэра-хьэрэ пстэуми ахэлажъэ. Ныб-жыкIэхэр гъогу тэрэз тегъэхэ-гъэнхэмклэ ыльэклэ къыгъанэрэп.

Артистхэр, орэды-лэхэр, зэлъашIэрэ ансамблэхэу «Ис-лъамыер», «Нал-мэсыр» икъоджэ-гъухэм къафы-регъэблагъэх, агу къыдещае, егъэ-чэфых. Ащ фэшI къоджэдэсхэм алъытэ, яупчIэ-жъэгъу.

Бэшкэкъо Адам 1962-рэ илъэсым къэхьугъ. Дзэм къу-лыкъу щыхьыгъ. Пшызэ къэра-лыгъо аграрнэ университетыр, етIанэ Краснодар къэралыгъо университетым июрфак къыу-хыгъэх. 1980-рэ илъэсым къы-шегъэжъагъэу непэ къызынэсы-гъэм — илъэс 33-рэ хьугъэшъ, Урысые Федерацием къэрал кIоцI Iофхэмклэ и Министерствэ илофышIэу зыфагъазэрэр ыгъэ-цакIэзэ къырэклэ. Апэ дзэ час-тэу 63088-м ипсэолъэшIхэм япэщагъ, етIанэ СССР-м къэ-ралыгъо кIоцI Iофхэмклэ и Ми-нистерствэ иуIэшыгъэ конвой бригадэ иротэ икомандирыгъ, Урысыем къэрал кIоцI Iофхэм-клэ и Министерствэ иятIонэрэ дивизие иоперативнэ полк иав-товзвод ипэщагъ. Джауштэу ахэм илъэс 15 Iоф къащишIагъэу илъэныкъо гупсэ ежъ ишIо-и-гъоныгъэкIэ къыгъэзэжъыгъ.

1997-рэ илъэсым Краснодар къэрал кIоцI Iофхэмклэ игъэлорышIапIэ и Прикубанскэ кой иучастковэ инспектор шъхьалэу Iоф ышIэныр ригъэжъагъ. Апэ Прикубанскэ коимклэ мили-цием игъэлорышIапIэ тылым-клэ ипашэ иIэпылэгъоу, етIанэ ащ иапэрэ гуадзэу агъэнафэ. 2003-рэ илъэсым джыри иIэ-натIэ хагъахьо — Краснодар и УВД ипашэ игуадзэу, тылым иIэшъхьэтет ашIы. Мы лъэхьа-ным Бэшкэкъо Адамэ Урысы-

ем къэрал кIоцI Iофхэмклэ и Краснодар университет иеджэ-пIэ Гупчэ ипашэ. Илъэс зэфэ-шъхьафхэм плъыр-стырхэр къызыщыхьугъэ чIыпIэхэу Азербайджан тIогъогогъо, Чэ-чэным, Абхъазым ащылагъ. Ахэм къащыфагъэшъошэгъэ бгъэхалъхьэхэри иIэх. Урысые Федерацием къэрал кIоцI Iоф-хэмклэ и Министерствэ илофы-шIэ гъэшIуагъ, нэмыкI щытхуу тхылъхэу къыратыгъэхэри, цIэ лъапIэу къыфагъэшъошагъэ-хэри бэдэд.

Адамэ къызшыхьугъэу, зы-щанIугъэ чылэр щыгъушIэрэп, ежъ бэшIагъэу Краснодар щэ-псэуми, икъоджэгъухэм, къош-лахьылхэм ренэу къахэхьэ. Иа-хьышIу зыхимышIыхьэрэ Iофы-гъо чылэм щызэрахьэрэп. Бэ-мышIэу сомэ мин 50 еджапIэм къыритыгъ. НыбжыкIэхэмклэ щысэтехыпI.

Ауштэу нэбгырищыр сценэм зыдащэем ыуж гушыIэр фагъэ-шъошагъ Пэнэжыкыкыое чIыпIэ коим ипашэу Кушъу Аслъан. Ащ чIыпIэ коим идепутатхэм ясессиеу щылагъэм Хъут Рэ-щыдэ, Гъомлэшк Руслъанэ ыкли Бэшкэкъо Адамэ хабзэм хьалэлэу зэрэфэлэжъагъэхэм, адыгэ лъэпкъым идахэ арагъа-лэзэ зэрэпсэухэрэм, ячылэ гу-псэ ащымыгъушIэу къызэрэ-делэхэрэм афэшI «Нэчэрэзые ицыф гъэшIуагъ» зыфилорэ

щытхьуцIэр къазэрашыфагъэ-шъошагъэр къылуагъ ыкли къо-джэ ефэндэу Бэгъ Хысэ игъу-сэу, адыгэ шъуашэхэр зыщыгъ ныбжыкIэ цыкIухэр яIэпылэ-гъухэу лентэхэр апшъэ рашIа-гъэх, тхылъхэмрэ къэгъагъэхэм-рэ аратыгъэх.

Цыф зэхэхьэм къышыгу-щылагъэх щытхьуцIэхэр къыз-фагъэшъошагъэхэм яныбджэ-гъухэр, якъоджэгъухэр.

ЩытхьуцIэхэр къызфагъэ-шъошагъэхэу Хъут Рэщыди, Гъомлэшк Руслъани, Бэшкэ-къо Адами зIукIэм къышы-гущылагъэх, къафагъэшъоша-гъэм осэшхо зэрэфашIырэр, адрэ бгъэхалъхьэхэм анахь лъа-пIэу зэралыгътэрэр, зэкIэ къафэ-гумэкIыгъэхэм зэрафэразэхэр къауагъ.

Мэфэклэ зэхэхьэр хэлэжъагъэх Теуцожь районым иадминист-рации ипашэу Хъачмамыкыо Азэматрэ инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Пчыхьа-лыкыо Аюбэрэ.

Мэфэклэ зэхэхьэр къыгъэклэ-рэкIагъ щытхьуцIэр къызфа-гъэшъошагъэхэм ямылкъукIэ къырагъэблэгъэгъэ тикъэра-лыгъо ансамблэу «Налмэсым» къытыгъэ концертным.

НЭХЭЕ Рэмзэан.

Сурэтым итхэр (джабгъум-клэ къебгъэжъэнышъ): Гъом-лэшк Руслъан, Хъут Рэщыд, Бэшкэкъо Адам.

Сурэтым итыр: **СтIашъу**
Хъаният.

Узэрыгушхон шIэныгъэлэжъ

Тарихъ шIэныгъэхэмкIэ докторэу, профессорэу, Дунэ Адыгэ (Шэрджэс) Академием иакадемикэу Бэджэнэ Муратэ гуманитар ушэтынхэм апылъ Адыгэ республикэ институтэу КIэрэшэ Тембот ыпIэкIэ шытым тарихьымкIэ иотдел инаучнэ ИофышIэ шъхьал. Ар илъэс пчъагъэ хуэгъэу АРИГИ-м и Ученэ совет хэт, ащ общественнэ Иоф-тхьэбзэ пстэу шызэшIуахыхэрэм ахэлажэ, анахь Иофыгъо инэу къэуцухэрэм язэшIохынкIэ IэпыIэгъу афэхьу, наукэм ыкIи шыIэныгъэм опытуу ащыриIэ хуэгъэмкIэ илофшIэгъухэм адэгуашэ.

Заом иилъэсхэми, ахэм аужырэ охътэ кыныхэми атефэу тыхэгъэгушхо исыгъэ шъэожьыи пэпчъ фэдэу зятэ зымыIэжъу кьэнэгъэ кIэлэцIыкIум кIоджэ шыIэкIэ-псэукIэм игъогу хылыгъэ эпичын фаеу хуэгъагъэ.

Муратэ исабынгъо илъэсхэр зыщыкIуагъэхэр псыхъоуэ Лабэ, Фарзэ, Улэ инэпкхэр ыкIи Пшыжъхьэблэ мзышхокIэ заджэхэрэмкIэ къэуцухьгъэ къуаджэр арых. Къуаджэм ихэгъуашъхьэхэм ащалэжырэ губгъохэр гъэбжъулагъэх, ахэм ауж кыи-нэщтыгъэхэп щагъухэм адэлыгъэ хатэхэри. Илъэсибл нахь ымыныбжъэу ятэ имыIэжъу къызэ-нэм, ащ унэгъо хъымэтым изе-хьан тегъэклагъэ хуэгъагъэ. Ащ даклоуи къуаджэм дэт ублэпIэ еджапIэу зычIэхьагъэм дэгъоу щеджэн зэрэфаери зыщыгъэгъушпэщтыгъэп. АщкIэ ишIуагъэ къэкIуагъ Мыекьопэ кIэлэгъэ-джэ училищым чIэхьанышъ, дэгъоу щеджэнымкIэ. ЕтIанэ шIэныгъэ дэхэклае къызIэкигъэхьагъэу ыкIи ыныбжэ икьугъэу къалэу Мыекьуапэ дэт «Союз-печатым» къырагъэблагъэшъ, Адыгэ хэку агентствэм ипашэу агъэнафэ. Мыщ шидзыгъэ апэрэ лъэбэкъухэм къашэлъагъо цIыфхэр зезыщэнхэ зыгъэкIышът пэщIэнатIэм зэрэфытегъэпсыхьагъэр. Хэутыгъэхэр цIыфхэм зэралэклигъэхьаштхэм къышчымыуцоу, ИофшIапIэр зычIэтышът унэ тегъэпсыхьагъэ арегъэшIы. Ащ ишIуагъэ-кIэ «Союзпечатым» иагентствэ илофшIэхэм ящыкIэгъэ амалхэр икьу фэдизэу зрагъотылIэжъхэу мэхъу.

Ащ даклоу Муратэ ишIэныгъэ-

хэм ахигъахъо шIоигъоу Адыгэ къэралыгъо кIэлэгъэджэ инсти-тутым чIэхьэ, ар дэгъоу 1964-рэ илъэсым къеухы. 1968-рэ илъэ-сым КПСС-м и Адыгэ хэку ко-митет и Апшъэрэ партийнэ еджапIэу КПСС-м и ЦК шыIэм егъакло. Партишкылыр къызеухым, КПСС-м ихэку комитет агита-циемрэ пропагандэмрэкIэ иот-дел иинструкторэу Иоф ешIэ. 1971-рэ илъэсым хэку типогра-фием пашэ фашы. КъыкIэлъгы-кIогъэ илъэсхэм типографир Адыгэ хэку полиграфобьедине-ниеу егъэпсы, ащ игенеральнэ директорэуи агъэнафэ. А лэхъа-ным Бэджэнэ Муратэ тедзэн-полиграфическэ производствэм изэхэщэкIо инэу зэрэщытыр, Адыгеими, зэкIэ Темыр Кавказ-м зэрэщытэлъашIэрэр къэлэгъуагъэ.

Я XX-рэ лIэшIэгъум ия 90-рэ илъэсхэм япэублэ тыхэгъэу исо-циальнэ-экономикэ зэфышчыты-кIэхэм къахэкIэу цIыф лъэпкэ зэфэшъхьафхэу зэныбджэгъухэу ащ шыпсэуштыгъэхэм язэфышчы-тыкIэхэр къызэIыхьагъэх, ащ даклоу СССР-р зэгырэзы. Чы-пIэ зэфэшъхьафхэм къащыхьу-рэ зэщыхьэгъухэр шыгъэзые-гъэнхэм чIыпIэ интеллигенцием илIыкIо анахышIухэр хагъэла-жэщтыгъэх. Бэджэнэ Муратэ Урысыем и МИД Темыр Кавка-зымкIэ илIыкIоу а Иофыгъо мы-псынIкIэм фагъазэ. Пшъэрылгъэу фашыгъэр ыгъэцакIэзэ, ащ дип-ломат IэпIасэу зыкыгъэлэгъуагъ. Зэщыхьэгъу зэфэхьыгъэ лъэныкьохэр зэгъэшIугъэнхэм ищыкIэгъэ шIыкIэ-амалхэр, екло-лэклэ шъхьафхэр ащ къыгъо-тынхэ ыгъэкIыгъ. 1993-рэ илъэ-сым Ионыгъо-чъэпыногъу мазэ-хэу Грузиемрэ Абхазымрэ зэщыхьэгъу зыхуэгъагъэхэм ижъоты-пIэ тефэу, Кавказым шыпсэурэ цIыф лъэпкхэм ягустырыгъэ шэн-зекIуакIэхэм дэгъоу ащы-гъооз Бэджанэм лъэныкьуйтIум язэшIуныгъэ иапэрэ лъэбэкъухэр шIыгъэнхэмкIэ ишIуагъэ къы-гъэкIуагъ.

Ащ нэмыкIэу, Ингушети-емрэ Темыр Осети-емрэ зэщыхьэгъу зызэфэхьухэм, Муратэ мэзищым къыкIоцI Владикавказ дэсэу лъэ-ныкьуйтIум ялIыкIоу азыфагу итыгъ. Мазэрэ ныкьорэм къы-кIоцI ООН-мрэ Дунэе Къащ

Плъыжымырэ кIэщакIо зэрафэ-хуэгъэхэм теткIэ Iэклиб къэра-лыгъохэм зышъхьэ езыхыжъэ-жыгъэхэмрэ егъэзыгъэкIэ ко-щын фаеу хуэгъэхэмрэ апае шIушIэ IэпыIэгъоу Чэчэным, Ин-гушети-ем ыкIи Темыр Осети-ем къафарагъэщагъэхэр атыриго-шагъ.

Патриотэу ыкIи интернацио-налистэу зэрэщытым елIыгыгъэу Бэджанэм тыхэгъэгушхо илъэп-кхэм язэблэгъэныгъэ-зэкъош-ныгъэ гъэпытэгъэным дыригъа-штэу ишъыпкэу Иоф ешIэ. Ищы-IэныгъэкIэ ар зэрыгуазэрэр ху-гъэ-шIагъэхэу хуэгъэхэм ахэгъу-шшысыхьаныр, зэфэхьысыжъ-хэр афишIынхэр ары. Ахэм къапкырыкIызэ къызыфэкли-уагъэр тыхэгъэу ицIыф лъэпкэ зэ-фэшъхьафхэм азыфагу зэфы-щытыкIэу илIэхэм афэгъэхьы-гъэ Иофыгъохэр научнэу бушэ-тынхэр ары.

Тарихъ шIэныгъэхэмкIэ док-торэу Бэджэнэ Муратэ 1995-рэ илъэсым «Общественный кри-зис и проблемы национального возрождения» зыфиIорэ тхы-лыр къыхаригъэутыгъ. Хэгъэ-гум иэкономикэ ыкIи иполитикэ зэхьокIыныгъэ инэу ахэгъухьа-гъэхэр, лъэпкыры къыныгъо чIы-пIэ иуцоныр зыпкэ къыкIыгъэр, Темыр Кавказым лъэпкэ зэфы-щытыкIэхэр зэрэщыгъэпсыгъэ-хэм илофыгъохэр, лъэпкэ зэфы-щытыкIэхэр зыпкэ игъэуцожьы-гъэнхэр, адыгэхэмрэ Пшызэ шъолыры шыпсэурэ къэзэкъхэм-рэ зэблэгъэныгъэ-зэныбджэгъу-ныгъэу зэдырIэм къэкIуапIэ фэ-

хуэгъэхэр тхылъым къыщызэ-хефых.

Нэужым нэклибгъо 442-рэ хуэрэ монографии инэу «Россия и Северный Кавказ: межнацио-нальные отношения на пороге XXI века» зыфиIорэр къыхари-гъэутыгъ. А ушэтын ИофшIагъэм тыхэгъэгу ыкIи Iэклиб къэрал автори 125-мэ атхыгъэхэр, джащ фэдиз хьазыр хуэгъэ архив ма-териалхэр, документхэр Бэджа-нэм научнэ еклолIаклэклэ къышчы-зехефых. А ИофшIагъэм итхынкIэ авторым джырэ уахътэм дезы-гъэштэрэ тарихъ тхыкIэ амалхэр къызыфигъэфедатгъэх. Хэгъэунэ-фыкIыгъэн фаер авторым итхыгъэ монографии къышчыгъэуцурэ, шызэшIуихырэ Иофыгъохэр охътэ кIэклим зэрэтырымгъэпсыкIы-гъэхэр, зизэшIохыгъо хуэгъэ Ио-фыгъохэу ахэр зэрэщытхэр ана-хъу нафэ къызыхьурэр лъэпкэ зэфышчытыкIэхэр мы уахътэм къызэрэзэIыхьагъэхэм социаль-нэ зэмызэгъыныгъэхэм якъежъа-пIэхэр къазэрэпкырыкIыгъэ-хэр ары.

Джащ фэдэу 2010-рэ илъэсым Мыекьуапэ къышчыдыгъэкIыгъэ тарихъ ИофшIэгъэ пшъхьапэу «Северный Кавказ в мировой геополитике» зыфиIорэмIо Иофы-геошхохэр къышчIэтых, еджэрэ пэпчъ лъэуж нэфкIэ ыгу ахэр зэрэпхыришчытхэм щэч хэлъэп. ИкIыгъэ илъэсым зитхын ыухы-гъэ тхылъэу «Еще раз о патрио-тизме и дружбе народов» (2012) зыфиIорэр зыфэгъэхыгъэр ма-мырныгъэр, зэгурыIоныгъэр, зэ-дэпсэуныгъэр, зэгъунэгъу зэфы-щытыкIэ дэгъухэр, IэпыIэгъу зэ-фэхъужьынхэр, ныбжыкIэу къыткIэхьухьэхэрэм плуныгъэ-гъэсэныгъэ тэрэз ягъэгъотыгъэ-ныр, цIыфхэм япэсыгъэ шыIэ-кIэ-псэукIэ дэгъурэ насыпрэ яIэ-хэ шIыгъэнхэр арых. Ащ фэдэ итхыгъэхэм тхылъеджэхэр зыфа-плухэрэр лъэпкэ нэшэнэ анахы-шIухэр, зэблэгъэныгъэр агъэпы-тэнхэр, я Родинэ ипатриотхэу щытынхэр арых.

ШIэныгъэлэжэ цIэрыIоу Бэ-джэнэ Муратэ лъэпкэ зэфышчыты-кIэхэм, зизэшIохыгъо хуэгъэ Ио-фыгъо зэмылIэужыгъохэм яхы-лагъэу тхылъ 46-рэ, брошюрэ 12 къыдыгъэкIыгъ. Ахэм ащыщых монографияхэр, научнэ, публи-

цистикэ ыкIи художественнэ тхыгъэхэр.

Бэджэнэ Муратэ медалэу «За доблестный труд» зыфиIорэр тIогъогогъо, «ИофшIэным ивете-ран», орденэу «Щытхъу Та-мыгъ», медалэу «Адыгеим и Щытхъузахъ», Адыгэ Респуб-ликэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм итамыгъэу «Закон. Пшъэ-рылъ. Цыфыгъэ» зыфиIохэрэр, щытхъуцIэхэу «РСФСР-м куль-турэмкIэ изаслуженнэ ИофышIэ», «Кубань наукэмкIэ изаслужен-нэ ИофышIэшху», «Адыгэ Рес-публикэм наукэмкIэ изаслужен-нэ ИофышIэшху» зыфиIохэрэр къыфагъэшьошагъэх.

ЫпшъэкIэ къызэрэщыхэдгъэ-щыгъэу, ащ ифундаментальнэ научнэ ИофшIагъэхэмкIэ цIыф лъэпкэ зэфэшъхьафхэм ялIыкIо-хэр патриотэу ыкIи интернацио-налистхэу зэриплухэрэмкIэ гъэ-хьагъэу илIэхэм, наукэм ИофшIа-гъэу шызэшIуиххэрэм алъэны-кьокIэ илъэсыбэ хуэгъэу шысэ-тхышIэу илофшIэн егъэцакIэ. Ащ пае Бэджэнэ Муратэ Зэкъош-ныгъэм иорден 2010-рэ илъэ-сым къыфагъэшьошагъ.

Илъэсыбэ хуэгъэу шIуагъэ кытгъэу Бэджэнэ Муратэ Адыге-им иобщественнэ шылакIэ хэла-жэ. Народнэ депутатхэм яхэку Совет идепутатэу хадзэу къыхэ-кIыгъ, Адыгэ Республикэм и Конституцие зэхэзыгъэуцугъэ-хэм ахэтыгъ, Адыгеим и Апшъэ-рэ Совет изэхэщэкIо сессиерэ Адыгэ Республикэм иапэрэ пра-вительствэ хьэащатхэр къыхэзы-хыгъэхэ комисионерэ ятхьамэ-тагъ. Мы лъэхъаным парти-еу «Урысые зыкIымы» иреспубликэ къутамэ инахыжъхэм ясовет ипаш, нахыжъ упчIэжъэгъухэм я Советэу АР-м и ЛIышъхьэ дэжъ шыIэм хэт.

Институтэу Иоф зыщишIэрэм ишIэныгъэлэжъхэр зэлъашIэрэ шIэныгъэлIэу Бэджэнэ Муратэ Урысые наукэм имэфэклI мафэклэ фэгъушIуагъэх. Ар шIу ылыгъурэ исэнэхьат фэшъыпкэу, губзы-гъэу тарихьым фэлажэ, ичылап-хэ гъэбэжъу дахэу къызэлъыхэ-кIышъ, лъэпкыры, республикэр зэрыгушхошътхэ игъэхьэгъэшIу-хэм джыри зэрахигъэхьощтым тицыхьэ телъ.

ШЭКIО Мур.
ШIэныгъэлэжъ.

Ятэ илъэуж рэкIо

Чэчэн Республикэм и Ножай-Юртовскэ район къыкIи бэмы-шIэу поселкэу Яблоновскэм рэ-зэныгъэ писъмэ къэкIуагъ. Ар къызыфэклиуагъэр зэшъхьэгъусэ-хэу Джастэ Руслъанрэ Светланэ рэ. Писъмэм итхагъэр мары: «Лъытэныгъэ зыфэсшIырэ Руслъан Хьамидэ ыкьорэм Светланаэ Щэбанэ ыпхъумрэ! Шъо шъуи-шъаоу, полицием имладшэ лей-тенантэу Джастэ Рустам 2012-рэ илъэсым бэдзэогъум и 24-м къыцегъэгъэсвагъэу 2013-рэ илъэсым шылэ мазэм и 17-м нэс Чэчэн Республикэм ичIыпIэхэм терроризмэм нэшIуекIорэ Иоф-тхьабзэу ащызэхьагъэхэм ахэ-лэжъагъ.

Урысыем хэгъэгу кIоцI Иоф-хэмкIэ и Министерствэ икьу-лыкъухэу ыкIи подразделение-хэу Иофхэр псынIкIэу зэшIозыхы-рэ купхэу Ножай-Юртовскэ районым охътэ гъэнэфагъэкIэ

щызэхьагъэхэм ар ахэтыгъ.

Къулыкъыр щылыгъэкIотэнэу, пшъэрылгъ гъэнэфагъэхэр иIэу тирайон къызагъэкIуагъэм ице-гъэгъэсвагъэу Джастэ Рустам сэн-эхьатэу хыкыгъэм зэрэфэшыны-кьэр, шIэныгъэ куухэр зэриIэхэр, ыгу етыгъэу, теубытагъэрэ гу-ихоныгъэрэ хэлъхэу, ИофышIэ дэ-гъоу зэрэщытыр къыгъэлэгъуа-гъэх.

ЦIыфхэм яфитыныгъэхэмрэ яшъхьафитыныгъэрэ къэухъумэ-гъэнхэмкIэ, общественнэ рэхьат-ныгъэмрэ цынэгъончъагъэмрэ зтегъэпсыхьэгъэнхэмкIэ Урысые Федерацием ыкIи Урысыем хэгъэгу кIоцI ИофхэмкIэ и Мини-стерствэ къагъэуцугъэ пшъэ-рылгъхэм ягъэцэкIэн чанэу ахэ-лэжъагъ.

Терроризмэм нэшIуекIорэ Иоф-тхьабзэхэм ахэлажэ зэхъум лыхъужьыныгъэу къызыхыгъэфа-гъэм пае шъуикIалэ Адыгэ Рес-

публикэм и МВД-рэ Урысыем и МВД икьулыкъухэу ыкIи ипод-разделенихэу Иофхэр псынIкIэу зэшIозыхырэ купхэм япашэрэ шIухьафитынхэр къыфагъэшьо-шагъэх.

Патриот шъыпкэу, ихэгъэгу шIулэгъэуныгъэшхо фыриIэу, шъыпкээныгъэ, хьалэлныгъэ, зэ-фэныгъэ иIэу, Иофэу ыгъэцакIэ-

рэм пшъэдэклижъэу къыкIэлъы-кIорэр икьу фэдизэу къыгурыIоу ыкIи ыпшъэкIэ къыкIырэ уна-шъохэм ягъэцэкIэн зэрэфэхьазы-рыр къыхэцэу зэрэшIупIугъэм пае инэу сышIуфэраз, шъопсэу шъосэIо.

Лъытэныгъэ къышъуфшIуIэу хэгъэгу кIоцI ИофхэмкIэ Мини-стерствэм икьулыкъухэу ыкIи ипод-разделенихэу Иофхэр псын-кIэу зэшIозыхырэ купэу Чэчэн Республикэм и Ножай-Юртов-скэ район цыIэм иподполковни-кэу С.Р. Ланцевичэ.

Мыщ фэдэ писъмэ зэгъэфагъэ Чэчэн Республикэм къыкIи Ябло-новскэм шыпсэурэ Джастэмэ яунагъо къызыIокIэм, ни, ти, Ру-стам ыш Мурати, ышыпхъу Ру-зани лъэшэу ыгъэгъушIуагъэх, Рустамэ лъэшэу фэрэзагъэх.

Рустам ятэ илъэуж рыкIуагъ, полицием Иоф шишIэныр сэнэ-хьатэу къыхыхыгъ. Руслъан по-лицием хахыи, илъэс 15-рэ хэ-тыгъ, майорыцIэр иIэу зигъэпсэ-фынэу тIысыжыгъэ. «Зигъэпсэ-фынэу» сэлэ шъхьаем, зы мафи

щысыгъэп, нэмыкI сэнэхьаткIэ мэлажэ. Рустам янэу Светланэ исэнэхьаткIэ кIэлэгъэгадж, учили-щыр, нэужым институтыр къы-ухыгъэхэу ПоселкакIэм кIэлэ-егъагъэу Иоф шешIэ. Светланэ поселкэу Яблоновскэм ицIыф гъэшIуагъ. Зэшъхьэгъусэхэм япIурхэу Мурати, Рузани ясэ-хьатхэмкIэ мэлажэжэ.

Ипшъэрылгъэр Чэчэн Респу-бликэм къышчыгъэцакIэхэи, Рустам ядэжэ къэкIожьыгъ, ИофшIэным пидзэжыгъ, лъыплгъэкIо-щыты-пIэ къулыкъум шэлажэ. Илъэ-сыбэ хуэгъэ полицием зыхэтыр. Мыекьопэ къэралыгъо техноло-гическэ университетым къэралы-гъо муниципальнэ гъэIорышIа-плэмкIэ ифакультет къыухыгъ, МГТУ-м июридическэ факультет Иоф ышIэзэ щеджэ. Медальхэу «За мужество и отвагу», «Участ-нику боевых действий на Север-ном Кавказе», «За боевые отлич-ия» — пстэумкIи 12 иI.

ХЪУШТ Щэбан.

Сурэтым итыр: **Джастэ Ру-стам.**

Усэхэр

ЩЭШІЭ Казбек

Умыгубж

Умыгубж, зянэр тхэн, умыцлацІ,
Зэпырыгъазэ хьакум илэ пхэцІацІэр,
Ац ышІэрэр бэ, макІэн кыгъэшІагъэр,
Къэлпытэнэу — бэзгур икьурэн — илэшІагъэр.
Щэбзацэр кызыпІлупицрэм — пчыпэ чан,
Гъэтырэр зыпкудыцрэм — «нан» цыІэжъэп
УцэІэфэ, шІу пфэшІэцтмэ, — зыгъэчан —
Зы нэбзыйми, нэмыкІ лъагъо сэ сиІэжъэп.
Умыгубж, сыпсэм фэд, хъурэн бжымы класэ,
Губжы пхэнджыр гукІэгъунчъэм, хабзэ, фэхъу лъапсэу.
Псы нэфынэм тыкылыгъыоу бэрэ шъофым тэ титыгъ,
Тхэм ынэшІукІэ бзый гукІэгъур тиунаеу кытитыгъ.
Мафэ къэси, ошІэ, бгъоджым кыгъэнэфэу тыгъэр итрэн,
Пцэсы шІуцІэм егъэбылгы — егъэбылгы, фэтхъалэшурэн.
Мазэм чэцыр егъэнэфы — егъэнэфы, фэгъэфабэрэн.
ШІульэгъу макІэм, дэгъоу ошІэ, бгъэгъу кьутагъэр фэгъэбылгэрэн,
Чъэпы чІэгъым чІэлы тэпыр, сьд зыошІкІу, зэкІэблэжъэрэн.
Насын жъуагъор зыпІэклэзрэм — укуагъэкІу, къэбгъотыжъэрэн,
Губж гуыцІэр цабзэу пІлупицмэ — улгытхъуагъэкІу, кыгъэзэжъэрэн
ГукІодыгъуи — нэрылээгъуба? —
Непэ уахътэу тызыхътыр.
Непэ тыгъуи — гур ыгъэплъэу —
Тэ лъэхъанэу тлэ зытетыр
Гури къэтишъу,
КъычІэмыкІмэ гугъэр Іапшъу,
Тыхъфэни псы чэрэгъоу, псы нэпкычъэм.

Зыкыхидзэу, кыбдеІэни къэмыхъун, —
Псы губжыгъэм ичъыІапІэр бэн тфэхъун.
Агуагъэба? — зыгуагъэр бэдэдэ шІагъэ —
Іахъылыр зыцыбэм бэныр цыбыхъоу.
Псы нэпкыым тетхэм ахэслъагъорэн кытхэшІагъэ,
Нэпкыым лыбэ цызэхэт, ахэтэн зы лы хъун.
ОшІэба? — Дэгъу дэдэу ори ар ошІэ —
ПІэ дагъэмэ, аІо тижъхэм, пигъхэ цыфэжъ.
Къушхъэм ытхыцІэ осыдэр бэу цэхъушІэ,
Жъышхо губжыгъэм зреддэ шъхъацы фыжъ.
Сьд цыдгъотын тэ осышхъэм цыф намысэу —
Уплэмэ, плээгъоу, уклэмэ, унэмысэу.
Намысэу тилэр — насыны закъоу тилэр —
Тицагу тыгъэр фэбэшхоу тфыдэрэн.
Чэцыр кызыскІэ, мазэм нэфынэ Іапэр
Гугъэм иплъапІэу ІапІышхоу кытерэн.
Оцхышхо кыецхышъ, огъаІэ о цэтырэр,
Осыр кызескІэ, онджэкъы фаб бгъодэтыр.
Зуэ схыин, гур ары чыІэм ыгъэцтрэр?
Гу закъор ары о гъашІэми зэу цыбгъотрэр.
Сыфаен тыгъэр сизакъоу кыстепсэну,
Сыфаен мазэм сэр-сэрэу селушъэшъэнэу,
ЛэшІэгъон шъхъаеу, дгъэшІагъэр илэс тІокІэн,
ТигъэшІэ лъагъо джы непи гугъэ нэклэн.
Сцэчыгъэр дэхэкІай, макІэн сэ гъашІэм цыслээгъугъэр
ГушІо чыІэ нахы — спэкІэкІыгъэшъ, ац дэгъоу сыцыгъуаз —
Къысэт губжы стыр, — ац рыстхъалэнэн гугъэр
МэшІо макІэм кылыжъэрэр дыкыжъэу ежъэ стаф.

* * *

Тыгъэр кьохъажъэу Іаджыри сэ слээгъугъэ —
КъыкьокІэу зыслээгъугъэр нахы макІ...
ГушІуагъоу згъотрэм ылъапсэ чІым цыгъугъэу
Сигугъэ псэчъэу чІы шІункІым кыыхъмыкІ...

Уинурэ тыгъэу кьохъажъэрэм кыыцыдджэгоу
ЫшІэпэ кІыхъ кысфидзи, сиубытыгъ.
Гугъэ лъэпсэчъэу сыбгъэгъу цыдджэгоу
Набгъом кыкІыгъэ бгъэжъэу зыкысидзыгъ...

Ошъопицэ шІуцІэр ошъогъум цуцІагъэу
ЗыкыыццІалэу тыгъэшхор сІуегъэбылгъ,
Нэплээгъу чыжъэм бэшІагъэу сизгъэцІагъэу —
ГуцІэнэ гъушгъэр сыбгъэгъу цэбырылгъ.

Огъултэ бланэу хыжъышхоу кысисІулгым
Илыгъэ стхыцІэ къамыцэу кыыцетІуиц,
Пцэгъо шІуцІэжъэхэм акъогъукІэ кызыэшІэплгым,
Тыгъэу кьохъажъэрэм ижъышхо пфэсэІопиц.

Насыны лъагъоу чІышхъашъом цысиІагъэр
МыкІодыпэнэу, си Тхъэшхоу, сыолгъэІу —
ЗыІапэ сІыгъэу шІульэгъур зыфэсІуагъэм
Игъэтхэ тыгъэ къептынэу сыолгъэІу.

Тыгъэр кьохъажъэу Іаджри сэ слээгъугъэ —
Сэц пае кызыкьокІрэр нахы макІ:
ГумэкІэу сІлэр джэныкьом цызгъэгъугъэу
Тэным ифабэ ежъэшхом кышІомыкІ.

Гъэтырэр зэкІэми кьащэшъу —
зыми фэубытрэн пцэшІуацэр

Гъэтырэр!..
Непэ бгъотыгъэр
Хэта зэптыгъэр?
Сьд зыкІептыгъэр?
Тьдэ пхыгъа тыгъэр?
Ухэт къэцгъахэу гъэтырэр. —
А зызакъор ара бгъотыгъэр?
Огум иплээгъожджэрэн тыгъэр.
ЧІыгум ыгъотыжъэрэн пытагъэр.
Зигъазэм, —
Блэгъуашъхы ац кыпытэкъурэр.
КІосэжъэрэн блэгъошхо машор —
Мэсты,
Мэзыр мэІысты,
ЕстыкІы.
ЕжъукІы
Псыхъом псэу дизыр.
БлэкІрэм Іэпырэр
ЩэпакІ —
Іабэмэ, кыгъотрэр —
ГъэтыракІ,
Къыкьудыгъэм, кыгъогъыгъэр —
Цу батыр.
Емыну укыхыгъа мы чІыгум,

Гъэтырэр?
НэмыкІ къуапэ иІэба мы огум, —
Бгъотыгъэн.
Зымы кыуытыгъэн...
Уеуи, хэбгъэкІодагъ титыгъэ —
Дгъотыгъэр, — гъэтыр.
Тилэжъэп хульфыгъэ
Хульфыгъэн ылэкІынэу.
Тилэжъэп бзылфыгъэ
Бзылфыгъэн ылэкІынэу,
ШІульэгъум лъыІэбэнэу,
Гъэтырэм емыплъынэу.
ЩыІэжъэп бзылфыгъэ
Сабыи псау кыхэкІынэу.
Псыр псынэмэ ацыбгъотагъ,
Псы кыпхымэ, кыхэпсы пцэшІуацэр
Щэмэджыр еутэкІмэ, кыбгъотырэр —
Гъэтырэр, кызыхэззыгъэу мэшІуацэр,
Уелі, дунаим кытепхъуагъ
Шъхъарыхъон.
Цыфыгъум гүлэу зыхъуати, —
Хэфагъ машІом икорен,
Гъэтырэр,
Сыда непэ бгъотыгъэр,
КъаІоба къэнагъэр бгъотынэу?

Бэрэтэрэ Хьамидэ
фэсэтхы

Тыгъэр кыкьокІы, тыгъэр кьохъажъы,
КъыосІогъагъэр сыгу бэрэ кьехъажъы,
Къегъольхыгъэу пцагъохэр мапшэх —
Ошъогу чыІэм ыбгъэ кыщэпшъыхъ,
Оцх шІуцІэ дьдджыр атамэ телъ.
Ошъу чыІэ мылыр бгъэгъум чІэгъуалъхъэ,
ПчыкІэ губжыгъэр блашхъэу кыфелы,
Шыблэжъ домбаир птхыцІэ цэгъуахъо.
Сьд умыцэрэр, сьд уиамалыр? —
Уфаемэ, тыгъэр кызэфэпшІыцт,
ГушІомэ-пІатэу огум ит мазэр
Зылэгу закъом цыбгъэбылгыцт.
Адрэр шъуамбгъоу къепІлупицэхынышъ,
Къушхъэ мэзышхор кызэлэпшІэцт,
Къушхъэм ытІуакІэ удэбэкъонышъ,
Нэпкэхэр зэгъушхъэу псыр къепфыжъэцт.
Ауми тыгъэр кызэрэкъокІэу
Нысэ укІытапхэу узэкІэклэжъы,
Хэпкудыижъысэу ошъопицэ лъакъохэр
Огу гъочІэгъым учІэкІошъэжъы.
Тыгъэр кыкьокІы, тыгъэр кьохъажъы.
Гъогоу кыкІугъэр хэт кылыгытагъ?
Бэп кыфэнагъэр — кьелуатэ шъхъаджы —
Гъунэнчъ зым еІо — Хэт гу лъытагъ?
Тыгъэпсы гупсэр, оцхыпсы фабэр —
Тыбгъэгъу дигъу Тхъэшхом кытетыхъ.
Тыгъэр кыкьокІмэ, тфэмафэу мафэр
ЛъапІэу кытфешІэу гъэбэжъу оцхыбыр.
Тыгъи, ошъуати зыхъу зэкъотхэу —
Сьдэу дэхъихъа мы тидунай,
Тыгъэр кыдэзэрэн огур зэготхэу,
МэшІошхом фэстрэн — ар тиунай.

ОшІа, сикъош?

ОшІа, сикъош, зи хъауми умышІаха? —
УІагъэу непэ бэнычІэм уекІужъыгъэми,
ЗэхъокІы горэ цыхъуцтэн дунэшхом,
Сьд фэдэу агу кыратхъэу уагъэегъэми.
Гъунэгъур къашъо, ошъогур мэушъуашъо,
Адырэр хатэм хэт, шъуепцІэ епкІэ хъасэр
Политик шъхъэдджашъом
жыыр цегъэуытэс хасэм,
ТыгъокІо бзаджэм келъыкІы исыхъэдджасэ.
Тури зэфэдэ: кьалгытэх миллионхэр,
Сэнэ Іэгубжъэр ІэмычІэм чІэс,мэпсалгъэх —
Хыр кьэтицэфыцт,
кьэтицэфыцт къахълэ блэонхэр,
Къахълэ цІэлагъэхэр блэжъ цІынэу зэблэцІэнлгыхъ.
Пахъэр къапихэу, сысэххэу абгъэ пцэрхэр.
Ары, дунаир яй,— ац Іахъэу кыхахыгъэр,
Мазэр ацэфынэу хъазырыхъ,
дышъабэ энэгъух чІэлъэу,
АлэкІмэ, ац аштэпэцт,
язакъоу яенэу тыгъэр:
Хэти нэбзый ратыцтэн, кыуатыхэцтэн чІыфэу,
Тыгъэм инэф кыуацэцт, ифабэ нахы лэпІэцт.
Пенсион ныо нэшгъум амалыр тыдэ кыхыцт.
Хъалыгъу такъырым непэ
зы кІэнкІэ дицэфышъурэн,
ІэшІу зыхъмылэ цаибжъэр
бэшІагъэу ришъужъышъурэн,
Тыгъэр кыкьокІы, сикъош,
игъом кьохъажъы тыгъэр.
Ныожджым цымыІ ылээгъужъэр,
зэуи ар тыгъэм пымылгъ,

Зэпартизаным фэмыд,
кыкьудыишъурэн гъэтырэр,
Гугъэр гум цапІытІыгъ, Іапшъэм зи кІуачІэ хэ-
мылгъ.
Сикъош, Іоф закъуи о тыгъэм кыбдыримыІ,
ПфэлэкІмэ цыІ, нэмыкІмэ, бэныр хъазыр.
Баим ылээгъурэн тхъамыкІэр,
гъэкІуатэ зи фыримыІ
Игуапэу, ипсэпэу ац пфегъэчаны къазгъыр
Уцы шъуантІэу къэнэцти
о непэ узтетыгъэр,
Къэнэцт кьодыен, кІыр текІмэ, къэкІыжъыцт,
ГушІом ззрихъэу тыгъуасэ кыбгъотыгъэр
Гъусэгъу кылыгъыоу урамым кытехъацт.
Сыдыр бгъэхъагъа, кын зиІэм улгылгъагъа?
Фыгуцэ чІым хэбдзагъа, хъауми хэмыдзагъа?
Цыфы ныбаджэм гъомылэ ар фэхъунэу,
Тхъэм пфелгъэунэу, уихъакъ кыпфигъэгъунэу,
Баижэ ІэнакІэм хъауми укылыгъыгъа? —
Баижэ лъэгъуанджэм хъауми зыфебдзыгъа?
Іиблиц мэхъаджэм икъонтхъэм уалгъэгъуа?
Тхъэшхори бгъапІэзэ, кын хэтыр бгъэбзэхыгъа?
ШІуагъэ цытиІэным
дунаир джы тетыжъэп,
Осэчъэ Іанэ осэчъэу джы ашІыжъэрэн.
Политик шъуаджэр кІэнэцІы ІэшхъэтетыцІэм
ТыгъокІо баим келъыкІы ишъэжъыгъа.
ОшІа, сикъош, жъы къабзи къэнэжъыгъэп,
Псыхъом зыхабдзэу псы уешъоу зэ цытыгъ,
Псыхъом екІуалгъу
зы лъагъуи бгъотыжъынэн —
Мэзи псыхъуи ІункІыбзэр ягъэтыгъ.

БОЕВОЙ САМБЭР. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Тибатырхэм я медальхэр

Урысые Федерацием боевой самбэмкIэ изэнэкъокъу Белгород хэкум шыкIуагъ. Адыгэ Республикэм ибати-
тырхэм джэрз медалищ зэлукIэгъухэм къащыхыгъ.
Адыгэ Республикэм самбэмкIэ икIэлэцIыкIу-ныбжьыкIэ
спорт еджапIэ итренерэу Тыгъужь Алий тызэрэщигъэ-
гъозагъэу, хагъэунэфыкIырэ чIыпIэхэр къыдэзыхыгъэ
тиспортсменхэр Белгород хэкум шыкIогъэ зэлукIэгъу-
хэм ахэлэжьагъэх. Адыгеим иллыкIо бэнэклиуи 6-мэ
яухъазырыныгъэ алырэгъум шауплэклигъ.

Сайдрахмонов Мустафэ, кг 62-рэ, Хьатхьохъу Байзэт, кг 74-рэ, Хьамзитханов Хьамед, кг 90-рэ, ящэнэрэ чIыпIэхэр къа-

фагъэшъошагъэх. Бэрэчэт Мурат, кг 57-рэ, Тлээрыкъо Мурат, кг 74-рэ, Абэдзэ Ислам, кг 100, зэлукIэгъухэм ахэлэжьагъэх. И. Абадзэм медаль къымыхыгъэми, къулайныгъэу хэлъыр бэнапIэм дэгъоу къышигъэлэгъуагъ. Тиспортсменхэм ащыщхэм аужырэ нэгъэупIэпIэгъухэм зэлукIэгъухэр ашIуахыгъэх. Ащ лъэшэу тегъэгумэкIы. Зыпкъ итхэу тибэнакIохэр медальхэм афэбэнэнхэм нахь дэгъоу зыфамыгъэхъазыры хьущтэп.

ТибэнакIохэм ащыщэу анахъэу тызыгъэгугъагъэр Хьатхьохъу Байзэт. Дунаим ичемпионэу Саратов къыкIыгъэ бэнакIом Байзэт энэкъокъугъ. Пчъагъэр 1:1-у зэлукIэгъур аухыгъ. Спортм хэушъхъафыкIыгъэ шапхъэхэр илэх. Саратов иллыкIо аужырэ такъыкIым нахь чанэу зыкынгъэлэгъуагъэу зэлукIэгъур зезыщэгъэмэ алытагъ.

Тренерхэу Хьэпэе Арамбий, Хьэпэе Хьамид, Тыгъужь Алий тибэнакIохэр зэнэкъокъум фагъэхъазырыгъэх. Белгород хэкум ахэр шыагъэх, зэхэщэн Iофыгъохэм ахэлэжьагъэх.

БАСКЕТБОЛ. АПШЪЭРЭ КУПЫР

Вагнер
Мыекъяуапэ
щыI

«Динамо-МГТУ» Мыекъяуапэ —
«Динамо» Ставрополь — 83:75
(16:12, 25:20, 18:14, 24:29).

Мэзаем и 25-м Мыекъяуапэ щызэдешIагъэх.
Зезыщэгъэхэр: К. Беляков — С. Петербург, А. Ревен-
ко — Москва хэку, Д. Северюхин — Курск.
«Динамо-МГТУ»: Тусиков — 15, Гапошин — 8, Степа-
нов — 13, Воротников — 12, Кубраков — 7, Чураев —
8, Хмара — 11, Янютин — 9.

Мыекъяуапэ баскетболистхэм финалныкъом ящэнэрэ текIо-
ныгъэр къышчыдахыгъ. Адыгеим
испортсменхэр апэрэ чIыпIэм
фэбанэх. Ставрополь икомандэ
щешIэрэ Алексей Вагнер на-
хьыпэкIэ «Динамо-МГТУ-м»
хэтыгъ. Зичэзыу зэлукIэгъоу

Мыекъяуапэ шыкIуагъэм А. Ваг-
нер очко 21-рэ шыригъэкъугъ.
М. Абызовыр хьакIэмэ якоман-
дэ дэгъоу щешIэ. ЦСКА-м ще-
шIэрэ футболист цIэрылоу Ваг-
неррэ баскетболистэу А. Ваг-
неррэ зэрэшIэхэрэп.
«Иркутым» текIоныгъэр гъо-

гогъуитIо тикъалэ къышчыди-
хыгъ, нэмыкI командэхэм ешIэ-
гъухэр зэрыз ныIэп къызэра-
хыгъгъэр. Адыгеим ибаскетбо-
листхэр зэкIэми апэ итых. Ти-
спортсменхэр непэ Самарэ, неущ

Иркутскэ якомандэхэм адешIэ-
щтых.

Сурэтым итхэр: «Дина-
мо» Ставрополь иешIакIо-
хэу М. Абызовымрэ А. Ваг-
неррэ.

АВТОМОБИЛНЭ СПОРТЫР

«Мэзаем ишъхъаныгъупчъэхэр» зыфилорэ кIымэфэ зэлү-
хыгъэ зэнэкъокъум автомобиль спортым пыщэгъэхэр хэ-
лэжьагъэх. Краснодар краимрэ Адыгеимрэ защызыгъасэ-
хэрэм пэрыохъухэр къызэранэкIыхэзэ, километрэ 18
ыкIи 60 фэдиз хъурэ гъогу къинхэр къакигъэх.

Бгышъхъэхэр,
псынжъыр
къызэранэкIыгъэх

Артур Лаутеншлегер,
Дмитрий Фриз, нэмыкI
спортсменхэм зэралытэ-
рэмкIэ, автомашинэхэмкIэ
псынжъыр, бгышъхъэхэр,
мэзхэр къызэунэкIыгъэхэм
фэшI машинэр афэбгъэхъа-
зырын фае. Спортсменхэм
ялгытыгъэри бэ. Гуетыны-
гъи, лIыгъэ шыпкъи зэнэ-
къокъум ищыкIэгъагъэх.
Шъачэ къыкIыгъэх Эшна-

заровхэр. Ахэр ятэрэ ыкъо-
рэ. Зэнэкъокъум ягуапэу хэ-
лэжьагъэх. Мыекъяуапэ шыш-
хэу Воропаевым, Мамедо-
вым, Новороссийскэ къыкIы-
гъэхэ Бегловымрэ Туркиным-
рэ, нэмыкIэхэми спорт зэлү-
кIэгъухэр ашIогъэшIэгъоны-
гъэх, ялэпIэсэныгъэ къащэ-
гъэлэгъуагъ. КъэкIощт зэнэ-
къокъухэм спортсменхэр нахь
чанэу ахэлэжьэщтых.

КIэлэцIыкIу ансамблэу «Мыекъяуапэ
ишъфылэхэр» концертхэм ахэлэжьэ, ис-
кусствэм пыщэгъэхэр егъэгущIох.

Нэклибгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Зэхэзыщэгъэхэр:

Адыгэ
Республикэм
лъэпкъ IофхэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм
ащыпсэурэ
тильэпкъэгъухэм
адырIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар
жъугъэм
иамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шъхъалэр
ДЭРБЭ
ТИМУР

Редактор
шъхъалэм
иапэрэ гуадзэр
МЭШЛИЭКЪО
Саид

Редактор
шъхъалэм
игуадзэр —
пшъэдэкIыжъ
зыхырэ
секретары
ХЪУРМЭ
Хъусен

Редакциер
зидэщыIэр:
385000,
къ. Мыекъяуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

редактор шъхъалэм

иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжъ зы-
хырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын IофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлъы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чIыпIэ гъэlorы-
шIапI, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъяуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
4010
Индексхэр
52161
52162
Зак. 537

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахъэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахъэр
Сыхъатыр 18.00